

รายวิชา ทักษะศิลป์

รหัสวิชา ศ21102
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ลักษณะรูปแบบงาน
ทัศนศิลป์ไทยและท้องถิ่น

ผู้สอน ครูรุ่งศักดิ์ บุญเทศ

ลักษณะรูปแบบงานทัศนศิลป์ไทย และท้องถิ่น

จุดประสงค์การเรียนรู้

บรรยาย ลักษณะ รูปแบบงานทัศนศิลป์ไทย
และท้องถิ่น

(จิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม) ได้

จิตซอว์ต่อภาพ

ลักษณะรูปแบบงานทัศนศิลป์ไทยและท้องถิ่น

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาหาความรู้ เรื่องลักษณะรูปแบบ
งานทัศนศิลป์ไทยและท้องถิ่น และสรุปความรู้

โดยแสดงเป็นแผนผังความคิด

ศิลปะไทย

ศิลปะประเภททัศนศิลป์ที่สำคัญของไทย ได้แก่

จิตรกรรม ประติมากรรม และสถาปัตยกรรม

มีรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์ไทยที่สะท้อนให้เห็น

วิถีชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อและรสนิยม

เกี่ยวกับความงามของคนไทย

ลักษณะของศิลปะไทย

ศิลปะไทยได้รับอิทธิพลจากธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในสังคมไทย
ซึ่งมีลักษณะเด่น คือ ความงามอย่างนุ่มนวลมีความละเอียดประณีต
ซึ่งแสดงให้เห็นถึงลักษณะนิสัยและจิตใจของคนไทยที่ได้สอดแทรก
ไว้ในผลงานที่สร้างสรรค์ขึ้น

จิตรกรรมไทย

จิตรกรรมไทย เป็นการสร้างสรรค์ภาพเขียนที่มีลักษณะเป็น 2 มิติ ไม่มีแสงและเงา สีพื้นจะเป็นสีเรียบ ๆ ไม่ฉูดฉาดสีที่ใช้ส่วนใหญ่จะเป็นสีดำ สีน้ำตาล สีเขียว เส้นที่ใช้มักจะเป็นเส้นโค้ง ช่วยให้ภาพดูอ่อนช้อย นุ่มนวล ไม่แข็งกระด้าง จิตรกรรมไทยมักพบในวัดต่าง ๆ เรียกว่า “จิตรกรรมฝาผนัง”

จิตรกรรมไทยตามอุดมคติของช่าง

1. เขียนสีแบน ไม่คำนึงถึงแสงและเงา นิยมตัดเส้นให้เห็นชัดเจน และเส้นที่ใช้ จะแสดงความรู้สึกเคลื่อนไหวนุ่มนวล
2. เขียนตัวพระ-นาง เป็นแบบละคร มีลีลา ท่าทางเหมือนกัน ผิดแผกแตกต่าง กันด้วยสีร่างกายและเครื่องประดับ
3. เขียนแบบตานกมอง หรือเป็นภาพต่ำกว่าสายตา โดยมุมมอง จากที่สูงลงสู่ ล่าง จะเห็นเป็นรูป เรืองราวได้ตลอดภาพ

จิตรกรรมไทยตามอุดมคติของช่าง

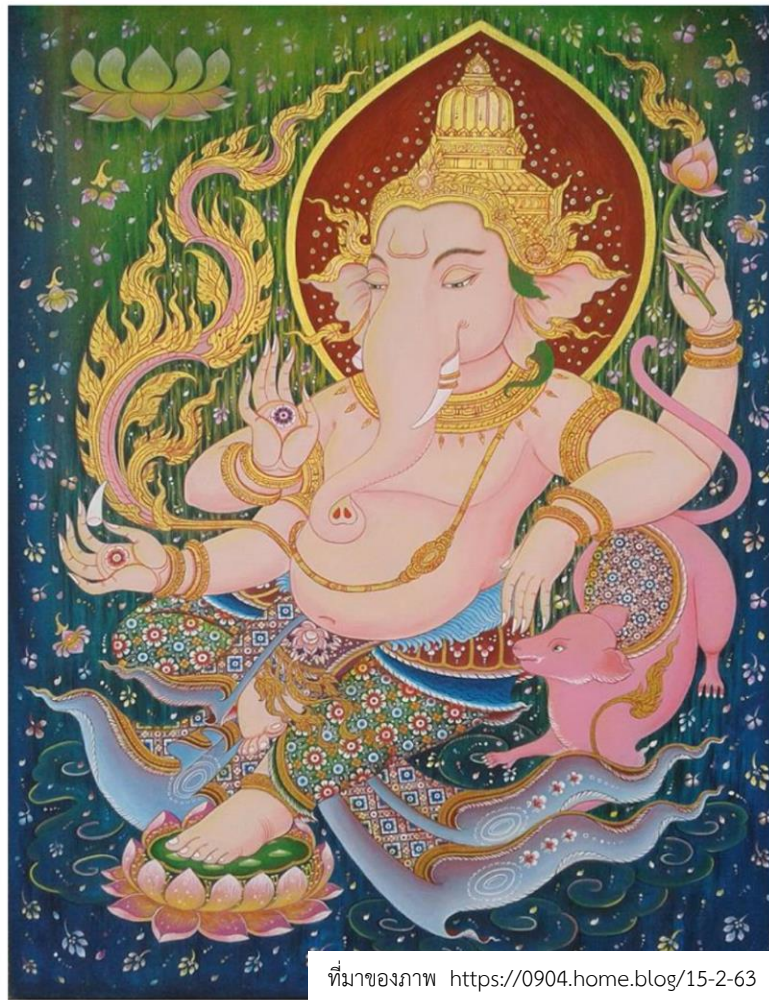
4. เขียนติดต่อกันเป็นตอน ๆ สามารถดูจากซ้ายไปขวาหรือล่างและบนได้ทั้งภาพ โดยคั่นแต่ละตอนของภาพด้วยขีดหิน ต้นไม้
5. เขียนประดับตกแต่งด้วยลวดลายไทย มีสีทองสร้างภาพให้เด่นเกิดบรรยากาศ สุขสว่างและมีคุณค่ามากขึ้น

จิตรกรรมไทย
แบบประเพณี

ที่มาของภาพ <https://pantip.com/topic/38157231/15-2-63>

จิตรกรรมไทย
แบบร่วมสมัย

ที่มาของภาพ <https://0904.home.blog/15-2-63>

ประติมากรรม

ประติมากรรมเป็นผลงานศิลปกรรมที่เป็นรูปทรง 3 มิติ ประกอบ
จากความสูง ความกว้างและความหนา หรือความลึก ประติมากรรม
เกิดขึ้นจากกรรมวิธีการสร้างสรรค์แบบต่าง ๆ เช่น การปั้น
และหล่อ การแกะสลัก การฉลุหรือดุน

ประติมากรรมไทย

ประติมากรรมไทยเป็นผลงานการสร้างสรรค์ของบรรพบุรุษ
ส่วนใหญ่เน้นเนื้อหาทางศาสนา มักปรากฏอยู่ตามวัดและวัง
มีขนาดตั้งแต่เล็กที่สุด เช่น พระเครื่อง เครื่องรางของขลัง จนถึง
ขนาดใหญ่ที่สุด เช่น พระอจนะ หรือ พระอัฐารส

พระอจนะ
วัดศรีชุม
จ.สุโขทัย

ที่มาของภาพ https://www.matichon.co.th/social/news_871973/15-2-63

พระอัฐารส
วัดสะพานหิน
จ.สุโขทัย

ที่มาของภาพ <https://www.posttoday.com/social/local/514534> /15-2-63

ประติมากรรมไทย

เมื่อพิจารณาภาพรวมของประติมากรรมไทย
แบ่งออกได้

เป็น 4 ประเภท

ประติมากรรมไทย

1. ประติมากรรมไทยที่เกิดขึ้นจากความเชื่อ
ความศรัทธา คตินิยมเกี่ยวข้องกับศาสนา
เช่น พระพุทธรูปปางต่าง ๆ ลวดลายของ
ฐานเจดีย์หรือพระปราสาทต่าง ๆ

ประติมากรรมไทย

2. ประติมากรรมไทยพวกเครื่องใช้
ในชีวิตประจำวัน เช่น โอ่ง หม้อ
ไห ครก กระถาง

ประติมากรรมไทย

3. ประติมากรรมไทยพวกของเล่น ได้แก่
ตุ๊กตาดินปั้น ตุ๊กตาจากกระดาศ ตุ๊กตาจากผ้า
หุ่นกระบอก ปลายะเพียนसानไบลาน
หน้ากาก วัสดุจากเปลือกหอย
ชฎาหัวโขน ปลายะเพียนसान

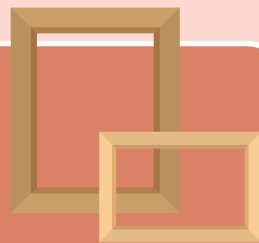
ประติมากรรมไทย

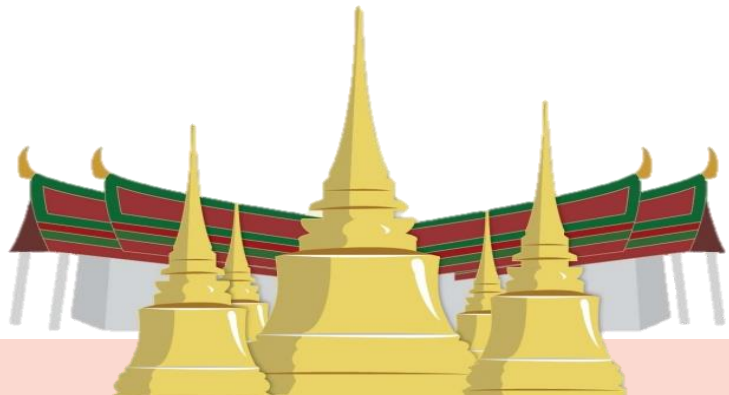
4. ประติมากรรมไทยพวก
เครื่องประดับตกแต่ง เช่น
กระถางต้นไม้ โคมไฟดินเผา

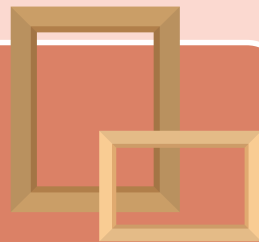
สถาปัตยกรรมไทย

หมายถึง ศิลปะการก่อสร้างของไทย อันได้แก่ อาคาร บ้านเรือน
โบสถ์ วิหาร วัง สถูป และสิ่งก่อสร้างอื่น ๆ ที่มีมูลเหตุที่มาของ
การก่อสร้างอาคารบ้านเรือนในแต่ละท้องถิ่น

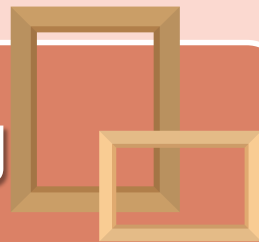
สถาปัตยกรรมไทย

สถาปัตยกรรมไทย สามารถจัดหมวดหมู่
ตามลักษณะการใช้งานได้ 2 ประเภท คือ

1. สถาปัตยกรรมที่ใช้เป็นที่อยู่อาศัย
2. สถาปัตยกรรมที่เกี่ยวข้องศาสนา

สถาปัตยกรรมที่ใช้เป็นที่อยู่อาศัย

บ้านหรือเรือนเป็นที่อยู่อาศัยของสามัญชน มีทั้งเรือนไม้ และ
เรือนปูน เรือนไม้มีอยู่ 2 ชนิด คือ เรือนเครื่องผูก เป็นเรือน
ไม้ไผ่ ปลูกด้วยฟากไม้ไผ่ หลังคามุงด้วย ใบจาก
เรือนเครื่องสับ เป็นไม้จริงทั้งเนื้ออ่อน และเนื้อแข็ง
ตามแต่ละท้องถิ่น หลังคามุงด้วยกระเบื้อง ดินเผา

เรือนเครื่องผูก

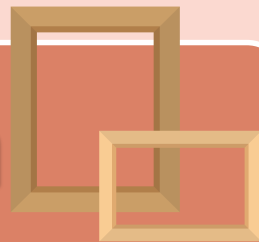
ที่มาของภาพ <http://www.thaieditorial.com/15-2-63>

เรือนเครื่องสับ

ที่มาของภาพ http://planbaanthaidd.blogspot.com/2014/08/blog-post_25.html/15-2-63

สถาปัตยกรรมที่เกี่ยวข้องศาสนา

ส่วนใหญ่อยู่ในบริเวณสงฆ์ ที่เรียกว่า วัด
ซึ่งประกอบไปด้วยสถาปัตยกรรมหลายอย่าง ได้แก่
โบสถ์ เป็นที่กระทำสังฆกรรมของพระภิกษุ
วิหารใช้ประดิษฐาน พระพุทธรูปสำคัญ

สถาปัตยกรรมไทย
วัดพระธาตุ
เจดีย์หลวง
อ.เชียงแสน
จ.เชียงราย

ที่มาของภาพ https://www.khaosod.co.th/lifestyle/news_1253208/15-2-63

พระอุโบสถหินอ่อน
ณ วัดเบญจมบพิตรฯ
กรุงเทพมหานคร

ที่มาของภาพ <https://mgronline.com/travel/detail/9580000141206/15-2-63>

อาจารย์เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์

ศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (จิตรกรรม)

ที่มา: http://56540065.blogspot.com/2014/08/423213-401_22.html/15-2-63

คำคมภาษาศิลป์

จำไว้เลยในโลกนี้
คนที่ยิ่งใหญ่จริง
ไม่มีพลุค

